

ŽIJU TADY a TEĎ

Rebel, alias Tomáš Sedláček, svým rozhovorem v Montaně 5/96 dosáhl přesně toho, po čem každá redakce se strachem touží. Telefony, napadání (Jste normální, uveřejňovat takové ptákoviny? To nestačí, že se dělají cesty shora?), také souhlasy (konečně jste v reálu a trochu zavanul čerstvý vzduch! To jste si mysleli, že my polezeme jen to, co stará vystrašená generace na skalách nechala? Kde žijete?) a našlo se i pár hlasů typu „neutrál“ – No, moc se mně to nelíbí, ale asi se nedá nic dělat....

Vždycky se dá něco dělat, cokoliv! Nejhorší je trpně mlčet a po straně nadávat – je to naše národní vlastnost, náš styl. Takže díky za těch pár ostrých, jasných a vyhraněných názorů!

Do redakce jsme si pozvali pár protagonistů moravské scény, ne kvůli zviditelnění Moravy, ale z důvodů čistě logických a pragmatických. Rebel je ze Zlína, Svišť z Hodonína, arénou sporu je Moravský kras – a do Brna to mají oba kousek. Tam také bydlí Pavel Weisser, správce rajonu a obou špiček úhlavní přítel.

■ „Řekni kdy a já dojedu, mně je to jedno kdy“.

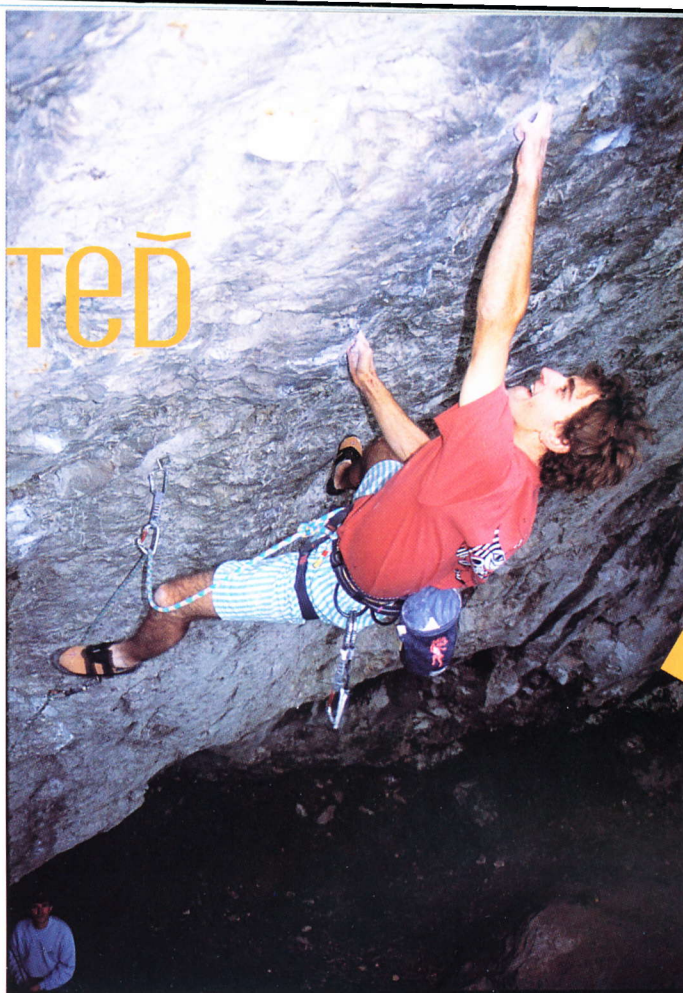
Tomáš Sedláček, 27 let, ženatý, otec syna, chodí do práce. Autor kontroverzního „Kašpárkova hrobečku 10+“ na Holštejně v Moravském krasu. Bydlí ve Zlíně, leze všude, nepreferuje žádný materiál či oblast. Jediným kritériem výběru je obtížnost a linie cest. Je sponzorován firmou SINGING ROCK.

■ „To víš, že si rád povykládám. Už jsem klidný.“

Pavel Weisser, 33 let, ženatý, otec dcery, žije se výškovými pracemi. Autor mnoha cest v Moravském krasu obtížnosti 10–.

Tomáše Pilku se nepodařilo zastihnout, jeho záznamník se asi přehltl, zkrátka absence. Škoda. Jeho názory by mohly být zajímavé. Pár nám jich sdělil neformálně po telefonu, ale napsat a přes Montanu publikovat, to ne. Nabídku imaginárního přísedícího odmítl, že by se rozhovor pak odvíjel jinak, což je pravda. Něco z jeho názorů vycítíte v článku EXTRÉMY od Rosti Tomance.

Rozhodčího a moderátora dělal šéfredaktor tohoto listu – také je z Brna, pravda. Také si to musel napsat a posléze bude muset vyslechnout několik „faktických“ poznámek typu „mělo se to...“. Ale nakonec – pro Montanu je lepší, když se na ni nadává, než kdyby se o ní nevědělo. Takže postavil na kafe a zapnul diktafon.

Kašpárkův hrobeček 8b+, Lidomorna, Holštejn. Autor Tomáš Sedláček, 7 nýtů.

Foto: Z. Němec

■ **Tomáš:** Jo, kafe si dám a seberu ti jedno cigárko. To su tady jako před soudnou stolicí? Nepřijede ještě někdo? Nejsem totiž sám, kdo seká chyty.

■ **Pavel:** Já taky kafe, bez cukru.

Tome, co bych tě soudil! To, že jsem správce skal, neznamená, že mám patent na rozum. Je fakt, že to se mnou trochu prásklo, když jsem se dozvěděl o dělání chytů a docela vážně jsem uvažoval, že to zacementuju a vytluču.

■ **Tomáš:** Jo, slyšel jsem, žeš sháněl míchačku, abys to celé mohl nahodit břizolitem. Ale došli prý za tebou nějací známí lezci se slovy „to se musí zrušit“ a „přece to tak nenecháš“, takže jsi zpozorněl a zjistil, že problém není ani tak v umělých chyttech jako v jejich vzdálenostech... holt, jsou i menší lidi než já. Pavel: Vidím, že tamtamy fungují. Pro mě bylo rozhodující zjištění, že o cestu je zájem, že ji lidi zkouší, zkrátka, že se ujala. A je mně proti srsti jim to kazit. Připadal bych si jak makeš. Ale kdybys to měl rozdělané a já zjistil, že je to celé „durchumdurch“ provrtané, bez řečí to zamažu a vytluču.

■ **Tomáš:** To jsem rád, už jsem si myslel, žeš taky zdědkovatěl.

■ **Pavel:** Neraduj se, moc to neberu, asi jsme přece každý z jiného vlaku. Jako starší ti uvedu příklad.

Někdy před deseti lety jsem udělal na Krkavčích skalách cestu „Perestrojka 9–“. Na tu dobu dost dobrý, řekl bych. Díval se na nás Drobek Krch, pro mě tenkrát už dědek, a říká: „Človče, my tady před lety chtěli udělat takovou cvičnou nýtovačku, něco jako tréninkovku na zimní Tatry, žebříčky, jímary... Nějak na to nebyl čas, nebyly nejtaky a čas, ne-

spěchali jsme – stejně tam nikdy nic nepůjde vylézt... a hele, kdo by to řekl, že tak brzy!“. Kdyby sekal a lepil v krasu Franta Plšek, bylo by všechno za 6, od Kokši Hauschkeho v Ádru by byly samé 7b a od Tomase Čady by byl kopec cest 10c. Naštěstí to nedělali.

Takže se ptám: Nemáš pocit, že svým přístupem uspěcháváš vývoj? Že se za čas, třeba ani ne dlouhý, najde někdo, kdo řekne: „Co za blba tady potřebovalo dělat chyty?“. Hodí se neuspěchávat vývoj.

■ **Tomáš:** Jaký úspěchávání, jaký čekání! Žiju tady a teď! A chci dělat cesty, ne ležet pod skalou a čekat, až na to někdo přijde taky. To je celý problém nás Čechů. My budeme mudrovat o pravidlech a etice a takoví Francouzi se tím vůbec nezatažují. Podívej se do Buoux nebo Orgonu a pochopíš.

■ **Moderátor:** Co pochopím?

■ **Tomáš:** Všechno. Že není problém. Že je tam hafol umělejších cest a nikomu to nevadí. Fakt nikomu. Juro, zajed si tam, sedni si do auta, nemusíš lézt, a dívej se na ten cvrkot. Pochopíš úplně všechno, nejen že ten udělaný chyt je kolikrát příjemnější, lepší... Kdo tam dvakrát, třikrát za rok nevyjede, není a nikdy nebude v obraze.

■ **Moderátor:** Já si myslím, že jsem v obraze, ale v asi nějakým jiným. Mám takovou škaředou předtuchu, že se moc brzy dočkáme vysekaných sedmiček, pak šestek... Je spousta lidí, kterým je trpělivost cizí. A nechtějí na nic čekat. Tady a teď!

■ **Pavel:** Kde se v tobě bere to přesvědčení, že to, co dělají Francouzi, je správné? Co když jsou oni vedle, ve slepé uličce?

■ **Tomáš:** To je jasný! Co se týká skalního lezení, nám už ujel vlak. A Francouzi jsou o ně-

kolik vlakových souprav před námi, to vidíš! Říkám, zajed si do Orgonu a pochopíš. Až vyhraje Egypt MS v ledním hokeji, můžeme začít radit Francouzům, jak to mají dělat.

■ **Pavel:** Dobře, jsou tedy lepší, protože mají cesty s umělými chyty, potažmo jejich výkonnost se posouvá dopředu. Takže mně vysvětli, proč jsi na „hrobečku“ nenechal šanci někomu jinému a lepšímu, který by tam ty chyty nedával, nebo je dal menší. Vznikla by tak těžší cesta, došlo by k výkonnostnímu posunu.

■ **Tomáš:** Ale já nedělám cestu kvůli zvyšování obtížnosti! Podívej, vrátil jsem se z Orgonu, kde jsem viděl krásný profil. Říkám si: „kde se to dá u nás najít?“, a udělal jsem „Kašpárkův hrobeček“. Hotovo. Cesta je, bude zase co nového lézt a sám jsi říkal, že se to zkouší. Lidi si potrénují, pozkouší, jsou spokojení, že jim naskákají bandasky..., tak o co jde? Kdybys ty cesty zrušil, mně to vadit nebude. Ale bude mně líto těch kluků, kteří si je nebudou moct vylézt. V Ádru chtějí zrušit Vysoké napětí. Proč? Zkouší se to, leze se to, oba „opakovači“ mají radost... Pitomost. To se jenom staří neumí vyrovnat s tím, že už na to nemají. Tak kopou. To bylo vždycky, to by mohl pan vydavatel vyprávět.

■ **Moderátor:** Mohl. Ale čas se posunul a mám smůlu, že některé věci nezapomínám. A kolikrát se bavím, jak byla moje generace spravedlivá a všechno dodržovala. Ať hodí kamenem... Pleteš se však, když pamětníkům podsouváš ublíženou ješitnost. Ne, to není ten důvod ochrany tehdejších zvyklostí. Pravou příčinou jsou vzpomínky na krásné roky ve skalách, kdy slunce víc svítilo a cukr byl sladší. To nemyslím ironicky. Nám starším je vás podobně líto, jako tobě tvých vrstevníků, kteří

si třeba nevyzkouší zrušené cesty. Je nám líto, že nemáte tolik prostoru ve skalách, jako jsme měli my. Že nikdy nebudete vědět, jak voní čaj uvařený v bivaku na borovém dřevě a jak bolí žebra po pětimetrovém pádu při uvázání bez úvazku. Klidně řekni: „kašlu ti na pocity, zklidni hormon, dědku“ – budeš mít stejnou pravdu, jakou jsme měli my ve sporech o nevyhnutelném řešení problémů pomocí žebříčků a řady skob. Ale opravdu pochybuji, že by někomu z mé generace vadilo, že si už nemůže vylézt 10+.

■ **Pavel:** Tome, ty mně pořád nechceš rozumět. Dobře, zahraju si i já na dědka. Ty skály jsou jaké jsou, nikdo nemá právo je předělávat. Skála přece není děvka, aby jen posloužila a dostala kopačky. A to nemluví o ochránářích, kterým to samozřejmě neujde, a pak chodí za mnou, jako správcem skal, a říkají: „hm, tak vy už si sekáte schodky, hm, ale dohoda byla jiná, žádné úpravy. To tedy ne, to zakážeme, to je porušování dohod a poškozování skalních útvarů“. A je posekáno, a nejen pro tebe.

■ **Tomáš:** Kašlu na takové ochránáře. Tuhle za mnou na Holštejně přišlo cosi, táhl z toho chlast, mávalo to jakousi plackou, a že jako to ohniště tady nebylo a že je uklidím. Jsem mu řekl, že jsem ho neudělal a uklízet nebudu. Žádný problém.

■ **Pavel:** Ale ve Francii posloucháš a nelezeš v zakázaných sektorech...

■ **Tomáš:** Leda náhodou. Lezu tam, kde jsou cesty. Tam, kde je to zakázané, nejsou udržovaná jištění, tak tam nikdo neleze, ani já.

■ **Pavel:** Pořád Francie. Tam je skal a skal, lze tam leccos, co u nás ne. Jak jsi sám říkal, žiješ tady a teď, ne ve Francii.

■ **Tomáš:** Jo, skal je ve Francii, no, škoda mluvit. To, na čem u nás lezeme, to by ve Francii zeshmelcovali na cement. Ale myslíš, že někoho baví hledat nové oblasti? Ani omylem. Francouzi lezou jenom tam, kam se dá dojet až pod stěnu autem. Kašlou na to, aby se vlekli s rukáky někam 300 metrů daleko. A když se vyleze, co je daný, tak se začínou dělat cesty s umělými chytami. Nikdo se nerozčiluje, všichni jsou rádi, že mají další směry a nemusí se nikam trmácet.

■ **Moderátor:** Nemohu dost dobře vdechnout tuhle ideologii. Čumím, že pochází ze země, která je kolébkou alpinismu. Proto otázka: To nikomu nevádí, že děláním chytů ničí něco, co nestavěli? Že první přírodní dílo?

■ **Tomáš:** Juro, je člověk příroda? Je! Kdo udělal skály? Příroda! Když tam Sedláček jako součást přírody udělá chyt, tak to není přírodní zásah? Vždyť všechno, co je na světě, je příroda. I auta, vlaky, letadla – postavili to lidé. Když bobří postaví hráz, říkají všichni, jak že je ta příroda moudrá. Když jiný savec, člověk, postaví přehrady, elektrárny, letiště, jsou všichni na větví a zelení se mohou zbláznit. Taky bychom mohli zrušit všechny jihočeské rybníky - jsou umělé. Dojde tohle někdy někomu?

■ **Pavel:** Tome, tobě je fakt jedno, co bude dál?

■ **Tomáš:** Zase to nějak dopadne. Fakt je, že u nás nebudete za chvíli kde dělat cesty. Polezou se i ty umělé, kdo bude lepší, bude ty vyrobené chyty ignorovat. Nevidím problém.

■ **Pavel:** Jasně, nemáme tolik skal, ale do Rakouska je to kousek, Pražáci mají Frankenjuru za humny, tam je oblastí! A nevrátá se tam. A na takovém Semmeringu jsou cesty tvrdší než ve Francii. Zkoušel jsi tam něco?

■ **Tomáš:** Na Semmeringu jsem byl a taky se tam seká. Do Frankenjury pojedou 600 kilometrů tam, 600 zpátky – a co! Jak říkám, jed tam a dívej se! Myslím si, že teď se „peče chleba“ ve Francii.

■ **Moderátor:** A jak se s tím mají vyrovnat ti, co se na skalách připravují na lezení v horách?

■ **Tomáš:** Musí to na skalách hrát tak, jak se to hraje. Podívej, když skočíš do bazénu, musíš se chovat jako plavec, když sedneš do auta, musíš se vžít do úlohy řidiče. V prvním případě musíš mávat rukama, v druhém jezdit vpravo. Takže když lezeš na skalách, jsi lezec, když já polezu na Lomničák, musím se chovat jako horolezec a až pojedou Filip Šilhan do Himálají, tak bude třeba „vysokolezec“. Jinak to nevidím.

A vůbec, už je močochdin. Kudy se dostanu autem na Svitavy? A nepochybuj o tom, že pojedou vpravo!

■ **Poznámka z kuloárů na konec.**

Kromě toho, že špičky zkouší „Kašpárkův hrobeček“, „rádobyšpičky“ zkouší další cestu. Samozřejmě, že lepenou! Abude prý aspoň za 7! To, prosím, není výmysl, to je fakt. Jen počkejte do jara!

Také byl jednou na Kateřinském prstu (Moravský kras) dlouho kruh od rozdělané cesty. „Pavle, můžeme to dodělat?“

„Ale jo.“

Za týden se byl původní autor kouknout – a pod jeho kruhem byl přidán nýt. Urazil ho. ▲

Němá barikáda 7c+, Lidomorna, vlevo od „hrobečku“, Holštejn. Autor Tomáš Sedláček, 5 nýtů.

Foto: Z. Němec

